

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดนครนายก

Guidelines for Creative Tourism Development for the Elderly in Nakorn Nayok Province

จุฑาธิปต์ จันทร์เอียด, วรัญญา เฟือกสวัสดิ์, ภูษณิศ นัยเนตร์ และปิยะธิดา บรรลุศิลป์
สาขาวิชานวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ
คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ABSTRACT

The objectives of this research are to (1) study potential of the creative tourist attraction for the elderly tourist of Nakorn Nayok province, (2) study requirements of government sector, private sector, people and opinion of tourist on creative tourism for elderly tourist of Nakorn Nayok province (3) present guidelines for creative tourism development for the elderly tourist of Nakorn Nayok province. The samples were government sector, private sector, people and tourist. Tourism resource checklists, facilities in tourist attraction checklists, an in-depth interview and a questionnaire were used as the tools. The results were as followed; (1) From checking potential of creative tourist attraction that appropriate for the elderly tourist in Nakorn Nayok province. There were appropriate places as followed; The Royal Nature Conservative Center, Suan La Ong Fa, Suan Sri Ya, Kao Kok Temple, 9 Temples in Ban Na District, Fang Klong Temple Community, Wongsanit Ashram, Wangree Resort and Thung Yai Pak Phli. (2) From studying requirements of government sector, private sector, people and surveying opinion of tourist found that Nakorn Nayok province had appropriate area that could arrange creative tourism activity by focusing on creative tourism that was eco-friendly and instill conscience through activity that could make a valuable experience to tourist. (3) Guidelines for creative tourism development for the elderly in Nakorn Nayok province as followed; 1) Appropriateness of tourist attraction should develop tourism based on dimension of creative learning. 2) Appropriateness for creative tourism activity development. 3) Physical infrastructure development to facilitate elderly. 4) Development of the area managed for sustainable tourism.

Keywords: Development, Creative Tourism, Elderly, Nakorn Nayok Province

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุของจังหวัดนครนายก 2) เพื่อศึกษาความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุของจังหวัดนครนายก และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุของจังหวัดนครนายก ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว แบบตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถาม ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในจังหวัดนครนายก มีสถานที่ที่เหมาะสม ได้แก่ ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ สวนละอองฟ้า สวนศรียา วัดเขาคอก วัด 9 แห่งในอำเภอบ้านนา ชุมชนวัดฝั่งคลอง อาศรมวงษ์สนธิ วังรี รีสอร์ท และทุ่งใหญ่ปากพลี ส่วนผลการศึกษาความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และการผลสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวพบว่า พื้นที่ในจังหวัดนครนายกมีความเหมาะสม สามารถจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยเน้นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และปลูกจิตสำนึกผ่านกิจกรรมที่สามารถสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดนครนายก ดังนี้ 1) ด้านความเหมาะสมของแหล่งท่องเที่ยว ควรพัฒนาการท่องเที่ยวให้ตั้งอยู่บนมิติของการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ 2) แนวทางการพัฒนาด้านความเหมาะสมสำหรับพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 3) แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ 4) แนวทางการพัฒนาการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน

คำสำคัญ: การพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ผู้สูงอายุ จังหวัดนครนายก

บทนำ

ในปัจจุบันที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกำลังเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: UNWTO) ได้พยากรณ์ไว้ว่า ในปี พ.ศ. 2563 จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากกว่า 1,600 ล้านคน โดยภูมิภาคที่มีแนวโน้มจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม คือ ภูมิภาคเอเชีย

ตะวันออกแปซิฟิกและกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นจุดหมายการท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่มีผู้นิยมเดินทางเข้ามาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ฉะนั้นจากการคาดการณ์ดังกล่าวจึงถือเป็นผลดีที่สมควรจะต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยเพื่อเพิ่มศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น กระแสการท่องเที่ยวโลกยุคใหม่มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปจาก

เดิม นักท่องเที่ยวหันมาสนใจการท่องเที่ยวที่ให้ประสบการณ์แตกต่างไปจากที่เคยสัมผัส โดยไม่เพียงแต่ต้องการความสนุกเพลิดเพลินจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังมีความต้องการได้รับความรู้เพิ่มเติมและได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนั้นๆ ด้วยตนเองอีกด้วย ซึ่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความต้องการดังกล่าวได้อย่างดีเยี่ยม เนื่องจากทั่วทั้งภูมิภาคมีความอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายของทรัพยากรจำนวนมาก โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีจุดเด่นด้านความหลากหลายค่อนข้างมาก ทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ ศิลปะ วัฒนธรรมและมรดกทางภูมิปัญญาจึงสามารถทำให้นักท่องเที่ยวตระหนักว่าประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าและมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้นับได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสร้างสรรค์การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ขึ้นเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ถือเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มที่ใฝ่หารูปแบบการท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์ขึ้นกว่าเดิม และยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในวัฒนธรรมและคุณค่าของพื้นที่ที่ได้ไปเยือน ดังนั้นการท่องเที่ยวรูปแบบนี้จึงเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาปรับใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ

ปัจจุบันประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ มีจำนวน 10,014,705 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) ซึ่งอัตราการเกิดใหม่ของประชากรไทยมี

จำนวนลดลง แต่ในขณะเดียวกันประชากรผู้สูงอายุก็มีอายุยืนยาวมากขึ้น อาจมีสาเหตุมาจากการมีวิวัฒนาการทางการแพทย์ที่ดียิ่งขึ้น อายุโดยเฉลี่ย 83 ปี จากสถิติแนวโน้มทางประชากรศาสตร์ของประเทศไทยได้ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มของกลุ่มประชากรผู้สูงอายุว่ามีจำนวนและสัดส่วนเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นว่าการศึกษาวิจัยในพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำมาปรับใช้และนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงศักยภาพการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษาบริบทของจังหวัดนครนายก พบว่าเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรที่หลากหลายทั้งป่าไม้ น้ำตก ภูเขา มีภูมิอากาศที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ ดึงดูดและน่าสนใจ รวมทั้งยังเป็นศูนย์รวมความหลากหลายทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ยังคงความเป็นของแท้ดั้งเดิมสืบทอดกันมาหลายอายุคน ซึ่งคาดว่าจะเหมาะสมกับความต้องการเบื้องต้นของกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แปลกใหม่และสามารถมอบประสบการณ์ที่ดีและมีคุณค่าต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ศิลปกรรม และวิถีชีวิตท้องถิ่น อีกทั้งจังหวัดนครนายกยังมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากถึง 46,008 คน ข้อมูลทางสถิติ (ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย, 2559) ที่มีความต้องการจะให้ช่วยพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา

ดังนั้นจึงเลือกพื้นที่จังหวัดนครนายกมาเป็นพื้นที่ในการวิจัยเพื่อศึกษาศักยภาพและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุตามความมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้และเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนครนายก รวมถึงเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวสูงอายุที่จะได้รับการบริการที่ตรงกับความต้องการจนนำไปสู่การสร้างประสบการณ์ใหม่และความประทับใจสูงสุดแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเกิดประโยชน์ต่อชุมชนแหล่งท่องเที่ยวที่จะสามารถสร้างความตระหนักให้คนในชุมชนได้รับรู้ถึงคุณค่าทางมรดกวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนจนเกิดเป็นความรู้สึกหวงแหนและนำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากร วัฒนธรรม ประเพณี หรือวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเอาไว้ได้ และยังสามารถสร้างรายได้จากการให้บริการทางการท่องเที่ยวได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุของจังหวัดนครนายก
2. เพื่อศึกษาความต้องการของภาคีรัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุของจังหวัดนครนายก
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุของจังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครนายก จำนวน 25 ราย ได้แก่ 1) ผู้แทนภาครัฐ 2) ผู้แทนภาคเอกชน 3) ประชาชนในพื้นที่ และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีเครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักท่องเที่ยวสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary) โดยการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงประเด็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และพฤติกรรมของผู้สูงอายุ

2. เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดยการลงภาคสนามในระดับพื้นที่ (Field Research)

- 2.1 ผู้วิจัยทำการสำรวจ (Survey) สัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายก โดยมีเครื่องมือ ได้แก่ แบบตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวก และแบบตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว โดยนำมาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่ศึกษา (Godfrey Kerry & Jackie Clarke, 2000)

2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครนายก จำนวน 25 ราย (McMillan & Suhmacher, 1997) ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยมีเครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interview)

2.3 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนว

ทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดนครนายก จำนวน 6 ตอน

ผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ และผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยพบว่า ทรัพยากรด้านธรรมชาติ ทรัพยากรด้านวัฒนธรรม ทรัพยากรด้านเทศกาล ทรัพยากรด้านกิจกรรม และทรัพยากรด้านบริการของจังหวัดนครนายก ที่มีศักยภาพ และมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในจังหวัดนครนายก รวม 9 กิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ลำดับ	สถานที่	กิจกรรม
1	ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ	นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาทำกิจกรรมเรียนรู้วิถีเศรษฐกิจพอเพียง การเกษตร การปศุสัตว์ การทำผลิตภัณฑ์ การศึกษาดูงาน และสามารถพักผ่อนหรือจัดสัมมนาเป็นหมู่คณะได้
2	สวนละอองฟ้า	เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาเรียนรู้พันธุ์ทุเรียนไทยทั้ง 53 สายพันธุ์ที่ได้รับการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์ไว้ เรียนรู้การทำเกษตรพืชสวน สามารถชมสวนทุเรียนและสวนผลไม้ต่างๆ เช่น มะยงชิด มะปรางหวาน ส้มโอ เงาะ ลองกอง ได้ทดลองเก็บผลไม้จากต้น เลือกซื้อผลไม้กลับไปเป็นของฝากได้
3	สวนศรียา	เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้วิถีการทางการเกษตรรูปแบบใหม่ที่เป็นประโยชน์ ได้ทดลองเพาะปลูกพันธุ์ไม้ หรือทำกิจกรรมอื่นเกี่ยวกับการเกษตรที่นักท่องเที่ยวสนใจ เช่น การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก การกลั่นน้ำมันไบโอดีเซล และได้เรียนรู้การจัดสรรพื้นที่ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับ	สถานที่	กิจกรรม
4	วัดเขาคอก	เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมากราบสักการะหลวงพ่อสนธิ์ ชมภาพเขียนสีโบราณภาพพระพุทธเจ้าเสด็จจากดาวดึงส์ สมัยอยุธยา นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมปฏิบัติธรรม วิปัสสนา และสมาธิบำบัดให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรม
5	กิจกรรมปั่นจักรยานโดยรูปแบบกิจกรรมจัดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพในแหล่งท่องเที่ยวสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เชิงศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่ วัดอัมพวัน วัดทองกลาง วัดโบสถ์เจริญธรรม 9 วัด ในอำเภอบ้าน วัดท่าทราย วัดกุฎีเตี้ย วัดสะพาน วัดพิบูลแก้ว วัดช้าง และวัดสมอบุญคง เพื่อนา	สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และชื่นชมความสวยงามของเส้นทางและสถาปัตยกรรมเก่าแก่ของทุกวัด
6	ชุมชนวัดฝั่งคลองอำเภอปากพลี	เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาเรียนรู้ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี รวมถึงวิถีชีวิตชาวไทพวน และทำกิจกรรมต่างๆ
7	อาศรมวงษ์สนิท	เป็นสถานที่พักผ่อน และเป็นแหล่งเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาพักผ่อนหรือทำกิจกรรมต่างๆ ที่สนใจได้ เช่น การทำผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร การทำอาหาร การทำผ้ามัดย้อม การทำปุ๋ยชีวภาพหรือการปฏิบัติธรรม
8	สปาเกลือบำบัด วังรีเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภายในสถานที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบ	ครัน นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการการบำบัดสุขภาพร่างกายและจิตใจด้วยการทำสปาเกลือ
9	กิจกรรมงานดูนกนกเหยี่ยว ชื่นชอบการดูนก รวมถึงนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ เพราะมีเวลาว่างจากการทำงาน	จึงสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้หากสนใจ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาดูนกปากพลี ได้ตลอดช่วงระยะเวลาฤดูอพยพ

ผู้วิจัยขอรายงานผลการตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ที่เป็นที่ตั้งของกิจกรรมการท่องเที่ยว 9 กิจกรรม ในจังหวัดนครนายก ที่

เหมาะสมแก่การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับสูงอายุ ดังภาพต่อไปนี้

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ		สวนละอองฟ้า		สวนศรียา		สถานที่ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	อาศรมวงษ์นิทัศน์		วังวีริย์สุภัท		ทุ่งใหญ่นาบพาลี	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี		มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
1. ป้ายบอกทางเข้าลิง	✓				✓		1. ป้ายบอกทางเข้าลิง	✓					✓
2. สิ่งบ่งชี้ความถึงจุดท่องเที่ยว			✓			✓	2. สิ่งบ่งชี้ความถึงจุดท่องเที่ยว		✓	✓			✓
3. ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว	✓			✓		✓	3. ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว	✓		✓			✓
4. ห้องสุขา	✓		✓			✓	4. ห้องสุขา	✓		✓			✓
5. ร้านอาหารและเครื่องดื่ม		✓			✓	✓	5. ร้านอาหารและเครื่องดื่ม	✓		✓			✓
6. ร้านขายของที่ระลึก	✓			✓		✓	6. ร้านขายของที่ระลึก		✓	✓			✓
7. การให้ข้อมูลและการสื่อความหมายเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	✓		✓			✓	7. การให้ข้อมูลและการสื่อความหมายเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	✓		✓			✓
8. การกำหนดเส้นทางเดินท่องเที่ยวในบริเวณนั้นและมีลูกศรชี้ทาง	✓			✓		✓	8. การกำหนดเส้นทางเดินท่องเที่ยวในบริเวณนั้นและมีลูกศรชี้ทาง		✓	✓			✓
9. มีมีคฤหาสน์ที่อิงอินฮิยา	✓		✓			✓	9. มีมีคฤหาสน์ที่อิงอินฮิยา	✓		✓			✓
10. การมีป้ายข้อมูลเกี่ยวกับโบราณสถานนั้น		✓			✓	✓	10. การมีป้ายข้อมูลเกี่ยวกับโบราณสถานนั้น	✓		✓			✓
11. การมีผังแสดงภาพรวมของจุดท่องเที่ยว	✓			✓		✓	11. การมีผังแสดงภาพรวมของจุดท่องเที่ยว		✓	✓			✓
12. สภาพลานจอดรถ	✓		✓			✓	12. สภาพลานจอดรถ		✓	✓		✓	
13. ที่พักผ่อนท่องเที่ยว	✓			✓		✓	13. ที่พักผ่อนท่องเที่ยว	✓		✓			✓
14. การเล่าเรื่องราวและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว	✓		✓			✓	14. การเล่าเรื่องราวและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว	✓		✓			✓
15. สิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว	✓			✓		✓	15. สิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว	✓		✓			✓
16. การปรับปรุงบริการข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ	✓			✓		✓	16. การปรับปรุงบริการข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ	✓		✓			✓
17. การดูแลความสะอาดแหล่งท่องเที่ยว	✓		✓			✓	17. การดูแลความสะอาดแหล่งท่องเที่ยว	✓		✓			✓
18. นักท่องเที่ยวสามารถเดินดูสิ่งต่าง ๆ ได้มากเท่าที่ต้องการ	✓		✓			✓	18. นักท่องเที่ยวสามารถเดินดูสิ่งต่าง ๆ ได้มากเท่าที่ต้องการ	✓		✓		✓	
19. แหล่งท่องเที่ยวมีภาพลักษณ์ที่เป็นที่รู้จักกันดี	✓		✓			✓	19. แหล่งท่องเที่ยวมีภาพลักษณ์ที่เป็นที่รู้จักกันดี		✓	✓			✓
20. ปริมาณนักท่องเที่ยว	✓		✓			✓	20. ปริมาณนักท่องเที่ยว	✓		✓			✓

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	วัดเขาคอก		วัด อ่ากอบ้านนา		หมู่บ้านโพพวน	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
1. ป้ายบอกทางเข้าลิง	✓		✓		✓	
2. สิ่งบ่งชี้ความถึงจุดท่องเที่ยว	✓		✓		✓	
3. ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว		✓		✓	✓	
4. ห้องสุขา	✓		✓		✓	
5. ร้านอาหารและเครื่องดื่ม		✓		✓		✓
6. ร้านขายของที่ระลึก		✓		✓		✓
7. การให้ข้อมูลและการสื่อความหมายเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว		✓	✓		✓	
8. การกำหนดเส้นทางเดินท่องเที่ยวในบริเวณนั้นและมีลูกศรชี้ทาง		✓	✓		✓	
9. มีมีคฤหาสน์ที่อิงอินฮิยา		✓	✓		✓	
10. การมีป้ายข้อมูลเกี่ยวกับโบราณสถานนั้น		✓	✓		✓	
11. การมีผังแสดงภาพรวมของจุดท่องเที่ยว		✓	✓			✓
12. สภาพลานจอดรถ	✓				✓	
13. ที่พักผ่อนท่องเที่ยว		✓		✓		✓
14. การเล่าเรื่องราวและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว		✓	✓		✓	
15. สิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว	✓			✓	✓	
16. การปรับปรุงบริการข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ	✓			✓		✓
17. การดูแลความสะอาดแหล่งท่องเที่ยว	✓		✓		✓	
18. นักท่องเที่ยวสามารถเดินดูสิ่งต่าง ๆ ได้มากเท่าที่ต้องการ	✓		✓		✓	
19. แหล่งท่องเที่ยวมีภาพลักษณ์ที่เป็นที่รู้จักกันดี	✓			✓	✓	
20. ปริมาณนักท่องเที่ยว	✓		✓		✓	

ผลการศึกษาความต้องการของผู้แทน

ภาคีรัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ในพื้นที่จังหวัดนครนายกต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครนายก

ภาคีรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายกที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นและน่าสนใจเป็นทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว เกิดขึ้นโดยภาคีรัฐจะต้องเป็นผู้ให้การสนับสนุน ดูแล ประชาสัมพันธ์ และผลักดันให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ และสิ่งที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมประสบการณ์ที่มีคุณภาพ แก่นักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดนครนายกได้คือ การให้ความรู้ของสถานที่ท่องเที่ยวแหล่งต่างๆ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวรวมถึง

เจ้าของพื้นที่ที่เกิดความสนุกสนานและเห็นถึงความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวที่นั่น อันจะนำไปสู่การเรียนรู้และการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ท่องเที่ยวอย่างสะดวกและปลอดภัย นอกจากนี้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นว่า ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่มีความหลากหลายและเอื้อต่อการจัดกิจกรรม และได้เสนอพื้นที่ใหม่ใน 4 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านใหม่ ชุมชนเกาะหวาย ชุมชนวัดท่าแดง และชุมชนวัดฝั่งคลอง เป็นทรัพยากรที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยคิดว่าวัฒนธรรมของกลุ่มชุมชนชาวไทพวนเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ แต่ในส่วนของการสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น ยากต่อการพัฒนาเพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยและไม่ยอมรับการพัฒนาการท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การทำป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว ป้ายกฎระเบียบการใช้บริการในพื้นที่ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในด้านๆ เช่น รถเข็นและอุปกรณ์ทางการแพทย์ในสถานที่ท่องเที่ยว การพัฒนาการคมนาคมให้เป็นระบบ การลดค่าใช้จ่ายในการบริการต่างๆ เช่น ที่พัก ค่าเข้าชม และค่าอาหารสำหรับผู้สูงอายุ ควรจะมีกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์และสร้างความ

เข้มแข็งให้กับชุมชน ควรสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

2. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครนายก จำนวน 399 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม ความเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดนครนายก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 60-69 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส และระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการบำนาญ โดยอาศัยอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑล มีความถี่ในการเดินทางมาจังหวัดนครนายกของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เดินทางมาจังหวัดนครนายกมากกว่า 3 ครั้ง โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุรับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อน/ญาติ และสนใจสนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน และชื่นชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการแสดงระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครนายก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. กิจกรรมดูนกเหยี่ยวดำ นกเหยี่ยวแดง อพยพที่อำเภอปากพลี	3.56	1.08	มาก
2. กิจกรรมเรียนรู้วิถีเศรษฐกิจพอเพียง ณ ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ	4.09	0.88	มาก
3. กิจกรรมเรียนรู้การเกษตรพืชสวน (สวนมะยงชิด-มะปรางหวานและศูนย์อนุรักษ์พันธุ์ทุเรียนไทย) ณ สวนละอองฟ้า	3.80	0.95	มาก
4. กิจกรรมเรียนรู้การเกษตรเทคนิคใหม่ (ปลูกพืชในขวด) ณ สวนศรีया	3.80	0.95	มาก
5. กิจกรรมปฏิบัติธรรม สมาธิบำบัด ณ วัดเขาดอก	3.47	1.14	มาก
6. กิจกรรมปั่นจักรยานสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 9 วัด ตามเส้นทางอำเภอบ้านนา	3.17	1.22	ปานกลาง
7. กิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิต ศิลปะพื้นบ้านชาวไทพวน ณ หมู่บ้านไทพวน	3.14	1.12	ปานกลาง
8. กิจกรรมเรียนรู้การอาชีพและพักผ่อน ณ อาคารวงษ์สนิท	3.37	1.05	ปานกลาง
9. กิจกรรมบำบัดสปาเกลือเพื่อสุขภาพ ณ วังรี รีสอร์ท	3.54	1.18	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.55	1.06	มาก

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 3 อันดับแรกที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ อันดับ 1 กิจกรรมเรียนรู้วิถีเศรษฐกิจพอเพียง ณ ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ 2) กิจกรรมเรียนรู้การเกษตรพืชสวน (สวนมะยงชิด-มะปรางหวานและศูนย์อนุรักษ์พันธุ์ทุเรียนไทย) ณ สวนละอองฟ้า และกิจกรรมเรียนรู้การเกษตรเทคนิคใหม่ (ปลูกพืช

ในขวด) ณ สวนศรีया ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3) กิจกรรมดูนกเหยี่ยวดำ นกเหยี่ยวแดงอพยพที่อำเภอปากพลี ตามลำดับ

ผลการแสดงระดับความพึงพอใจต่อศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดนครนายก ดังตารางที่ 2

ตาราง 2

ศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของพื้นที่	3.56	1.08	มาก
2. ศักยภาพของการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน	4.09	0.88	มาก
3. ศักยภาพของการมีส่วนร่วมของชุมชน นักท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้อง	3.80	0.95	มาก
4. ศักยภาพของการเรียนรู้ การปลูกจิตสำนึก ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม	3.80	0.95	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.81	0.96	มาก

ผู้วิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครนายก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวม เท่ากับ 3.81 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก โดยให้ความเห็นว่าศักยภาพของการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน มีความสำคัญเป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.09 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ศักยภาพของการมีส่วนร่วมของชุมชน นักท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้อง และศักยภาพของการเรียนรู้ การปลูกจิตสำนึก ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.80 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ส่วนศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวของพื้นที่ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.56 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดนครนายก
โดยสร้างจากผลการวิเคราะห์ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้จังหวัด

นครนายกเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงได้มีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1) แนวทางการพัฒนาเอกลักษณ์ในท้องถิ่น เพื่อนำมาสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจในการเดินทางไปเยือน

2) แนวทางการพัฒนากิจกรรมโดยนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างหลากหลายในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ในทางการท่องเที่ยว มุ่งเน้นไปที่กิจกรรมการเรียนรู้และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้ทดลองทำ โดยมีคนในพื้นที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา และช่วยเหลือดูแลตลอดการทำกิจกรรม อันจะเป็นการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรมของพื้นที่ สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

3) แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

4) แนวทางการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน แนวทางที่จะสามารถสร้างความยั่งยืนให้แก่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด

นครนายกได้นั้น สัมพันธ์กับ 2 แนวคิด คือ แนวคิด การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและแนวคิด การมีส่วนร่วมของชุมชน

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลและสำรวจทรัพยากร การท่องเที่ยวในพื้นที่ทำให้ทราบว่าจังหวัด นครนายกมีความหลากหลายทางทรัพยากรการ ท่องเที่ยวอยู่มาก โดยเฉพาะทรัพยากรทั้ง 3 ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่แบ่งโดย องค์การบริหารพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืน (กล่าวถึงใน กัสมา เงินอาจ, 2557) คือ 1) กิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม 2) กิจกรรมท่องเที่ยวประเภทวิถีชีวิต 3) กิจกรรม การท่องเที่ยวประเภทสินค้าและบริการที่สามารถ ให้บริการได้อย่างดีและเป็นมิตรเพื่อตอบสนอง ลูกค้า ซึ่งจากความหลากหลายของทรัพยากร ดังกล่าวนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองความต้องการและ มอบประสบการณ์ที่แตกต่างให้แก่นักท่องเที่ยว ในยุค ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังเป็น เครื่องมือที่สามารถส่งเสริมสุขภาพที่แข็งแรง ยกระดับจิตใจและพัฒนาอารมณ์ในผู้สูงอายุให้มี ความสุขจากการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ Utama, & Bagus, (2012) ได้กล่าวไว้ว่า “นักท่องเที่ยวสูงอายุต้องการค้นหา สิ่งท้าทายให้กับชีวิต สร้างประสบการณ์ใหม่เมื่อได้ เรียนรู้วัฒนธรรมอื่นๆ ก่อนที่จะอายุมากขึ้นจน เสื่อมสภาพทางร่างกาย”

ความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนต่อการพัฒนาการ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครนายก พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความต้องการที่จะพัฒนาการ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุ เนื่องด้วย จังหวัดนครนายกมีทรัพยากรที่หลากหลาย มีความ พร้อมที่จะจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวสร้างสรรค์สำหรับผู้ สูงอายุได้ และมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่ครบถ้วน นอกจากนี้จังหวัดนครนายกยังเป็นแหล่งท่องเที่ยว อันดับต้นของประเทศไทยที่ผู้สูงอายุเลือกที่จะ เดินทางมาพักผ่อน อีกทั้งจังหวัดนครนายกมี นโยบายพัฒนาจังหวัดที่มุ่งเน้นด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวมาเยือนตลอดทั้งปี โดย เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2 ต่อปี และมีที่พักแรมที่ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากกว่า 800,000 คนต่อปี ตามแผนพัฒนาจังหวัดนครนายก 4 ปี (พ.ศ. 2557-2560) (อ้างถึงในกลุ่มงานยุทธศาสตร์ และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2559) ส่วน นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่า สถานที่ที่มีทรัพยากร การท่องเที่ยวที่โดดเด่น และเหมาะสมต่อการ พัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ เป็นส่วน สำคัญที่สามารถสร้างความพึงพอใจและดึงดูด นักท่องเที่ยวสูงอายุให้เกิดการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่ง สอดคล้องกับ Mrčela, Borovac, Vrdoljak, Grazio ,Luetić, & Roksandić. (2015) ระบุว่า การยอมรับ และความพึงพอใจในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุนั้น ขึ้นอยู่กับสถานที่ที่นักท่องเที่ยวสูงอายุเลือกเข้ามา ท่องเที่ยวด้วยความสนใจ โดยแหล่งท่องเที่ยว 3 อันดับแรก ที่ได้รับความสนใจมากที่สุดจาก นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด

นครนายกกว่าเหมาะสมต่อการพัฒนาเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวสร้างสรรคของผู้สูงอายุในจังหวัดนครนายก ได้แก่ ศูนย์ภูมิรักรัษธรรมชาตีสวนศรียา และทุ่งใหญ่ปากพลี อำเภอปากพลี

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ

ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมุ่งพัฒนาให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ กำหนดแผนการปฏิบัติการที่ชุมชนสามารถใช้ได้จริง วางเครือข่ายบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้าร่วมมือกับคนในพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุ สนับสนุนการประชาสัมพันธ์โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ และประสานงานขอความร่วมมือกับภาคเอกชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุในทุกๆด้าน

2) ข้อเสนอแนะต่อภาคเอกชน

ผู้ประกอบการควรร่วมมือกับชุมชนในการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อชุมชน และความต้องการของนักท่องเที่ยวมากกว่าผลกำไรที่ได้รับจากการทำธุรกิจ และผู้ประกอบการท่องเที่ยวควรจัดสรรงบประมาณในการสร้างและดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เพื่อรองรับความต้องการในการเดินทางและประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวที่ของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุจะมีเพิ่มขึ้นในอนาคต

3) ข้อเสนอแนะต่อประชาชน

ผู้นำชุมชน ต้องมีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีความเข้มแข็ง มีความน่าเชื่อถือ และสามารถชี้แจงหรือขอความร่วมมือในการปรับปรุงและพัฒนาจากประชาชนในชุมชนได้ สำหรับผู้อาศัยในชุมชนต้องร่วมใจกันเป็นเจ้าบ้านที่ดี มีความซื่อสัตย์และไมตรีจิตที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยวต้องมีความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีของตน และสามารถถ่ายทอดแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งต้องร่วมกันสอดส่อง ดูแลความปลอดภัยและรักษาความสะอาดภายในพื้นที่ชุมชน โดยชุมชนควรอนุรักษ์การจัดกิจกรรมประเพณีต่างๆ ที่เคยมีมาในชุมชนไว้ตลอดเพื่อคงไว้เป็นเอกลักษณ์ ที่สามารถถ่ายทอดให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าใจชุมชนเอกลักษณ์ของชุมชนได้

4) ข้อเสนอแนะต่อนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติตามคำแนะนำและกฎระเบียบของสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด โดยมีจิตสำนึก อนุรักษ์และไม่ทำลายทรัพยากรการท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยวนั้น และท่องเที่ยวอย่างเคารพต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและวิถีชีวิตของแหล่งท่องเที่ยวนั้น

ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ

1) ระยะสั้น 1-3 ปี ทำการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นความต้องการพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเพื่อรองรับการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาล้างอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถช่วยเพิ่ม

การบริการสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ อาทิ รวบรวมจับกันลิ้นในห้องน้ำ ติดตั้งพื้นกันลื่นภายในห้องน้ำ ปรับพื้นที่ทางเดินโคจรอบให้เดินสะดวก เป็นต้น สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่อาจจำเป็นต้องมีการพัฒนาการคมนาคมให้สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง

2) **ระยะกลาง 3-5 ปี** จัดรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ แหล่งท่องเที่ยวสามารถออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวได้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวสูงอายุ สามารถสร้างประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุได้ อีกทั้งจัด

กิจกรรมให้เหมาะสมกับขีดความสามารถในการรองรับของนักท่องเที่ยวได้

3) **ระยะยาว 5-10 ปี** เผยแพร่องค์ความรู้และส่งเสริมความร่วมมือด้านการบริการจัดการแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนโครงการที่พัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นในการสร้างประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว อาทิ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การตลาดและการประชาสัมพันธ์ การประสานความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ การทำงานร่วมกับชุมชน เป็นต้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย. (2548). *กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548*. สืบค้น 1 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.apsthai.html>
- กัสมมา เงินอาจ. (2557). *การศึกษาและพัฒนาเกมมัลติมีเดียประเภทสถานการณ์จำลองเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาเขตพื้นที่พิเศษเกาะช้าง จังหวัดตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา. (2555). *การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. (2559). *แผนพัฒนาจังหวัดนครนายก 4 ปี (2558-2560)*. สืบค้น 16 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.nakhonnayok.go.th/home/webboard/index.php>
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559*. สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.oic.go.th/.../DRAWER.../GENERAL/DATA0000/00000150.PDF>

- สิริกร เลิศลัทธิธนาธาร. (2550). การวิจัยปฏิบัติเพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวทางน้ำอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา แม่น้ำแควน้อย จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรชาติ สนิวรรณ และณัฐบดี วิริยวัฒน์. (2558). แนวทางการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุและพิการ ตลาดน้ำตลิ่งชัน. รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- Mrčela, N. T., Borovac, J. A., Vrdoljak, D., Grazio, S., Luetić, A. T., & Roksandić, S. T. (2015). *When Elders Choose: Which Factors Could Influence the Decision-Making Among Elderly in the Selection of Health Tourism Services*. *Medical Hypotheses*, n.d.(n.d.), 1–10. Retrieved September 27, 2016, from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26386485>
- Utama, R., & Bagus, G. I. (2012). *Motivation and Satisfaction of Senior Tourists for Traveling Overseas*. *Medical Hypotheses*, n.d.(n.d.), 7. Retrieved September 27, 2016, from https://www.researchgate.net/publication/265643512_Motivation_and_Satisfaction_of_Senior_Tourists_for_Traveling_Overseas